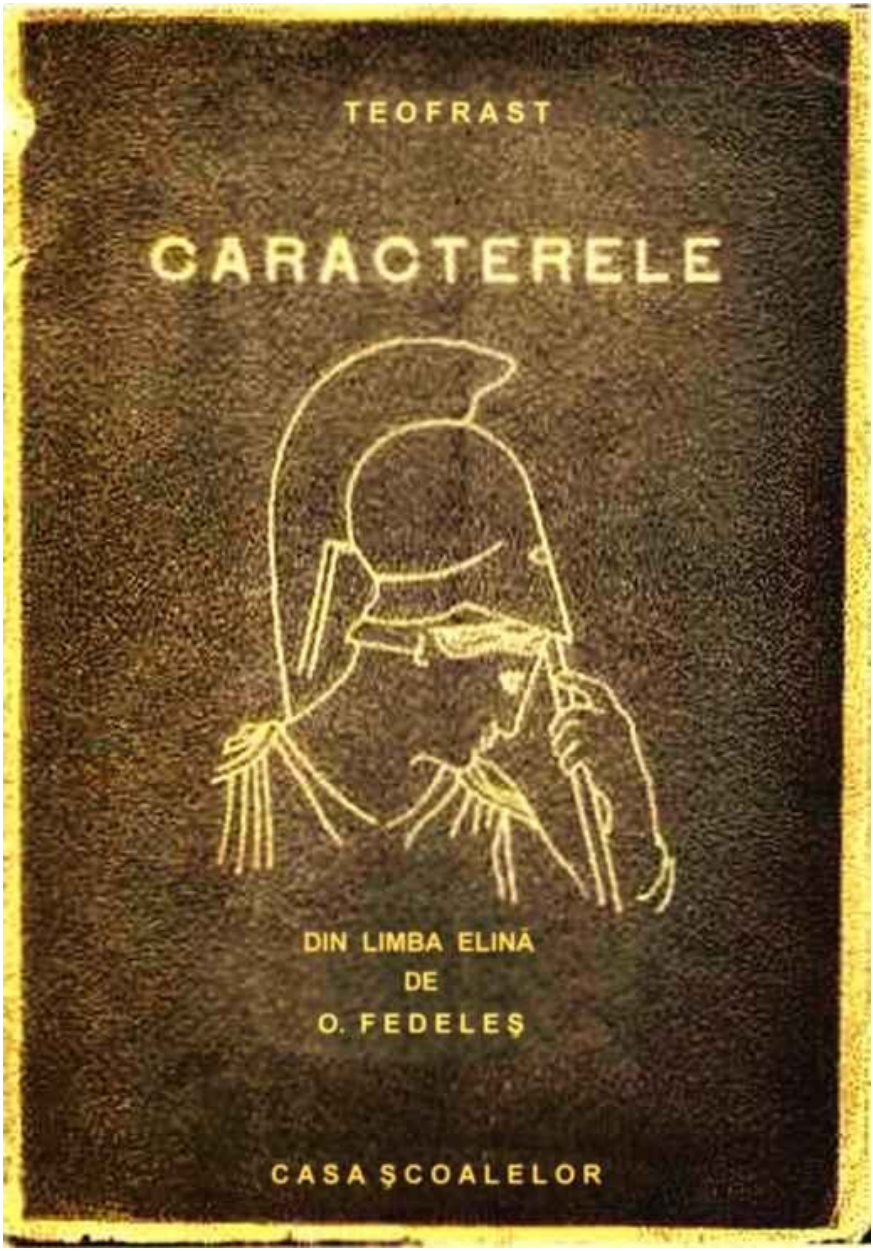

TABLA DE MATERII
Vicleanul – Linguşitorul

Trăncănitorul * – Mojicul
Doritorul de a plăcea – Neruşinatul
Limbutul
Plăsmuitorul de ştiri
Neobrăzatul.
Hârşitorul –
Dezmăţatul – Tontul
Secătura lâubăucul
Necioplitul – *
Superstiţiosul
Cârtitorul
Neîncrezătorul
Nespălatul
Nesimţitorul.
Înfumuratul
Cfirpănosul".
Lăudărosul îngâmfatul
Speri o sul
Absolutistul
Cel cu învăţătura târzie
— Uârfitorul
Prietenul răilor
Avarul

— Ed. I. 7030 ex, VII 1943 – NTam gândii adesea, şi acum şi mai de mult şi mă; vot mira cât voi trăi, de ce în Grecia, cu aceeaşi climă, aceeaşi creştere pentru. toţi Grecii de pretutindeni, există totuşi eleel ne mari diferende în felul nostru de a fi. E muli timp, dragă Polycles, de când observ firea ooieticasca; am 99 de ani şi ani avut de-a-faicâi fel de fel de caractere foarte deosebitei Aşk aajuas, =). ea» privind cu mare grijă faţă în faţă şi pe! cei huni jşl pe cei răi, să caut să însemn felul< de pimtaie, prin care se caracterizcaasă *şi* unii şi al (iţ inj viaţa Ici,.; Am să fi înfăţişez deci, înşira îelor forme de caracterecu care le poţi foţâlrn, şi" felul: s lor de puritate. Socot, draga POT –

yctes, ca pe ummacestor însemnări, pe care le voi lăsa lor, fiii. iioşiri vor ajunge, mai buni şi găsind într-însele juodele, jur vor jriai c5 ută – să aibă a face şi să se ia decât ilupa Omenii superi –, spre a nil le rariianea mai pre jos* V:

Viu acum la subiectul meu; în cerecţează-l cum se cade şi vezi, dacă ce spun feu este drept. Voi începe deci de-a dreptul, fără intrxiclulere şi vorbă multă, cu crel viclean. lfi voi prezenta astfel viclenia; o voi defini, i. i voi arata vicleanulce este el şi ce caracter re» prezintă. Şi tot as a cu celelalte patimi, voi încerca a le pune în lumina după pionul hotărât» fiecare la locul! La rândul ei.

VICLEANUL

Viclenia privita ui general este tiuiiliiifa mincinoasa. În faptă şi vorbii. Şi iată cam fum he armă cel viclean: Te duşmăneşte, dar vine la tine, pentru ca nu cumva fă vezi că te urbâjte. Te laudă mereu pe la (a, dar te sapă necontenit pe ascuns. Ai pierdut un proces? Îndată mare el viuc cu regretele lui. l-a vorbit cineva de rău? El tace, şi duşmănia ara lată na o ia în seamă. Ai tras cumva un necaz şi le tângueşti lui – i Te asculta rece şi nepăsător. Ai uevoc mare spui o vorbă imediat, Îţi trimele răspuns, să vii altă dată. Despre trebtirile lui nu suflă nimănui nimic. „Axe să nuit vrtda11.

„Doar de abia a sosit” „Apoi era ţi cam târziu**™

„Şi a fost şi cam bolnav”… Vine vremea să-i ceri un împrumut comercial, ori prietenesc. „Ei, nu prea are-Sa mal vadă!” A vândut ceva în târg? „Dar de unda; md nu B-a gândit*”. Altă dată n? a vândut nimic. „Cum de nu? Ba încă cum P* A auzit ceva? „El, să audă!” * A văzut ceva? „El să vadă H Dar poate izbuteşu să-l aduci să recunoască singur că et-le imposibil să fie chiar aga. „Ei. mai ştii? Se prea poate. Dar, vezi, iaca nu-i mai aduce aminte!” Şi toată vorba lui este, ba că are să se mai gândească: bo că nu ştie absolut nimic> bo că de una ca asta habar nu are; ba că* ehei, de câte ori n-a avut şi el gândul acesta! Po scurt el e

omul, a cărui vorbire se reduce numai la întt) ra Aturi de acestea: „Tacă, zău „imju vine să cred. Ce tetnci pot să pun pe o vorbă e tiU? Drept să-ţi spun, suni uimit, După câte spui tsi parcă n-ar mai fi acela! Atâta, că el parcă altfel cânta mie odată l Ei, drăcia asta nu pot 5*O înţeleg nici în ruptul capului. Ia lasă-mfi draga, cu vorbe de acostau Vezi, îmi vine tare greu „să nu le cred. Dar tot aşa de greu, să văd, cum mi4

nară (i tu* Zău, ia grea încurcătură mă mai pui! Ia vezi de nu te lua aşa de uşor după ton te

Cam acestea sunt vorbele, suciturile şi râs u citurile la jearo te poţi aştepta de la cel viclean. Tar de unii ca aceştia pururea ascunşi şi cu două fefe să te tereştri mai tare decât de nişte vipere.

II.

LINGUŞITORUL

Linguşii că s-ar putea privi ca în purtare josnica, dar aducătoare de Folos, celui ce o întrebuinţează. Şi iată cerni cum se prezintă linguşitorul.

„Nu vezi, dragu5 iji zice el la plimblare, cum toată lumea ftă în admiraţie împrejurid tău? Ei, ia spune-mi, cine mai are parte de aşa ceva în tot oraşul? Chiar ieri se făcea, elogiul iau la Portic. Erau acolo peste treizeci de persoane şi venind vorba despre cine-i cel mai mare om din tot oraşul nostru, toţi cei de faţa într-un gând – şi într-un glas au fost de părerea mea asupra numelui muM Şi zicând acestea culege pe rând cel mai mâc pufişor de pe lmina ta şi cel mai mic firişor de pleavă, prins de barba ta» „Nu vezi. dragă, zice el, zâmbind: „Nu s-au împlinit încă două xile. de când nu ne-am mâi văzui şi a şi începm ayfi cărunji barba! Şi doar. acnin ţi-i timpul fu a. i părul negru *V9* Tar da/ea se întâmplă, să începi a vorbi ceva, el poiuuceşte imediat tuturor celor de faj»: /facere H Dacă tu cânţi cumvn fe îneacă în uplau.se strigându-ţi la tot pasul: „Bravo!” N’ai apucat bine a arunca o biată glumă searbădă

şi el o şi povesteşte pe un râs nebun, ţinându-şi gura cu mâneca, aşa ca unul ce nu se mai poate opri, Toţi trocalorii din calea ta sunt rugaţi să se dea repede la o parte „— ca să treacă Domnul!” * Copilaşilor din casă el le cumpără şi-le ariuce iol Telul de mere şi pere pe care le

Împarfe sub ochii tatălui săruăindu-i ţi striga tidu-le r „Numai la aşa iată aşa cupii!” Două merge cu tiae 1» cizmar „Ce arc a face frumuseţea piciorulxii tău* zice el îndată, cu astfel de încălţăminte!” Te pregăteşti să mergi la un prieten; el u şi ia rasna îaainie: „Ştii ca vine la tiae Domaul Cutare”!

Şi tot intro fugă se întoarce iarăşi înapoi:» Ştii că am şi anunţat visita ta!” * zice el. Nici vorba căci csfe hi stare să ia de-arând ui colindând magazinele mode feminine. Nicirt au apucat încă musafirii a guşia: vinul şi el a şi început: vjn ca «cesta nu se mai afla „D’apoi. gust aşa de ales ca la iine!” Şi ridicând ceva de po iiitisă: „Ei, unde şi cine mai are azi aşaccva şi mereu îşi dezmiardă gazda cu vorbe ca acestea.: la> vefci să lui răceşti. dragă: pune te rog haina mea pe>j umere!” Şi într-o clipă ji-ţi şi aşază pe spate. Apoi veşnic cu gura la urechea ta nu te mai slăbeşte cu drăgălăşia şi mai că nu te mai lasă din ochi să mai ţuhinahi o vorbă cu alţii. La teatru, el înhaţă imediat perineledin mâna sclavului şi ţi le aşterne păturindu-le bine pe bancă. Apoi te îneacă iarăşi într-un potop de complimente asupra arhitectorci fără pereche pe lume a. casei iale; asupra frumuseţei parcurilor dimprejur şi uimpra uimitoarei asemănări aidoma a portretului tău, vixu de parc; Ca suflă.

Pe scurt, nu-l vei vedea niciodată pe linguşitor, decât căutând ca şi cu vorba şi cu fapta să se facă plăcut şi lipicios.; V

1. – \. TRĂNCĂNITORUL

Trăncănirea este pasiunea către vorbă multă şi nesocotită; şi iată cam cum se arată trăncănitorul. v

Aflându-se lângă tine. fără a te cunoaşte el şi începe a-ţi landa femeia lui. Apoi trece la un vis pe care Ta visat noaptea trecută. După aceea începe a înşira pe rând tot ce a mâncat la vremea prânzului. Şi tot aşa înainte, din vorba în vorba, el te asigură ca oamenii din ariua d «azi nu moi tui a face cu cei din vremea veche; ea grâul a ajuns foc de scump în piaţa; că tare mare forfota de streini a umplut oraşul de la o vreme încoace; că după Sărbătorile Dionisiace.se deschide iar murea pentru corăbii; ca dacă ar da Dumnezeu o lenea de ploaie tare bino ar mai prinde pământului; că, şi-a pus şi el în gând să arc şi să semene cutare ogor la anul.: cu tare-i greu de trăit în vremea de azi; ca, iaca, Damip a adus cea mai mare făclie la Sărbătorile Demeirei; că el ştie exact numărul coloanelor de la Odeon; ca „ştii că ieri am avut nişte vărsături?” cu „oare în ce zi suntem azi?” cu între Septembriei Octombrie cad Misterele: că între Octombrie şi Noiembrie cad A paturi de ca între Decembrie şi Ianuarie cad Sărbătorile Dionisiace; săteşti. Şi dncă-i dai dramul să toi meargă aşa, nu mai scapi de trăncăneala lui

De aceea, de trăncălâii de aceştia să fugi cât te ţin picioarele şi braţele, cuci nu-i uşor s-o poi scoate la cnpăt cu oameni care nu ştiu nici de voie, nici de nevoie.

IV.

MOJICUL

Mojicia ar fi pârtii grosolănia care habar n-are de buna cuvim (3. Şi iuţi» tipul mojicului.

Mergând la o adunare el îşi înfulecă mujdeiul lui şi zice că nu se află po lume miros mai plăcut decât al usturoiului. Poartă inc Kljamintea totdeauna mai largă decât piciorul lui. Când vorbeşte, parcă mugeşte. N’ere încredere, nici în prietenii nici în neamurile lui, dar deş-i tăinuieşte celor dimprejur cele mai mari lucruri, iar când

Ţine de la. vreo adunare, povesteşte de pe câmp, tot ce s-a petrecut acolo. Când se ajşază pe scaun îşi trage

haina deasupra genuttciţilor fără pic de ruşine pentru goliciunea lui. Pe drum nu vede şi a aude nimica, dar dacă da de un bou. un măgar, ori un ţap, se opreşte-ptivindu-i cu gura căscată. Dacă a nemerit în cameră, măiiâncă de le îngrozeşte şi bea de prăpădeşte. Pişcă pe ascuns pitarija şi o ajută apoi la râşnilul fainei pentru dansul şi toate casa lui, Se pune la masa, dar sare apoi să dea fân ia vite. Dacă ba (i la poartă ei îţi deschide singur, ţinând câinele de bot, cu cuvintele: Ehei, ăsta-i săracul, străjer ui neadormit al casei, şi locului!" i se «ducc un împrumut înapoi? El nu primeşic haniit} >entruca ar fi având lipsă la călifar şi pretinde alţii. Ai împrumutat cam va da la dânsul un plug, un coş „un sac? Nu mai poate adormi de grija lor şi se scoală la miezul nopţii ca şi ţi le ceară înapoi. Scoborând spre. oraş, întreabă pe cinezi iese întâi în calc: „Ei5 cum tic mai vând pieile? Da sărăturile

Apoi adaugă» cât numai să ajungă în oraş şi are să se ferchezuiască oleacă; şi pe urmă, fiindcă tot îi este în drum, are să cinnpere de la Archia şi nişte scrumbii. În hac rage ca o vită, iar tălpile ferccaie îi clămpănesc mereu pe toate drumurile.

v

DORITORUL DE A PLĂCEA

Dorinţa de a plăcea* Iuţită într-un cuvânt, este lăsarea la o parte a Irinelui» pentru a plăcea la toţi. Şi iată cam cu ce fel de om avem a face aici.

Abia te-a zărit de departe şi le şi salută lipicios pe nume, te proclamă cel mai înzestrat dintre oameni, te încarcă de complimente, se încleştează de tine cu amândouă mâinile şi nici că-ţi mai da drumul să treci. Şi numai după ce te-a linul mult pe loc şi va întrebat mereu, când vrf mai avea oare fericirea de a le mai vedea iară, îţi dă drumul cu mare greutate, încărcându-te din nou de ionte laudele. Sunt ca arbitru, el vrea să placă de o potrivă nu numai celui ce-l a ales. ci şi păr (ci adverse* fa să vadă

toţi că om aşa de nepărtinitor nici ca mai este pe lume. În discuţie cu Rireimi, el le d5 dreptate7 contra alor săi. 1 f

Poftii la un ospăţ» le roagă să chemi de fufa şi copiii. Şi n-au apucat încă a intra bine, când el ţi strigă. În gura mare, cât nu Re află pe lume smochină mal; Asemănătoare cu alto, rlecdt ci cu tăticul lor. Şi unâlâncepe a-i apuca de mânuţe. a4 sufla în braţe în aşcy.tt de o parte şi de uita a ltil. Până când tot incându-se aşa. vând cil linul de-a-hurduful, când cu alluly de-4-bâtibijai ceilal (i închina steagul, lăsându-şi capir şoarde grele de nmn pe pântecele lui.

NERUŞINATUL

Neruşinare este nepăsarea totală, vorbit sau fapta lui şiaoasă. Iar neruşinatul» e arată, cam şa:! jij) e liimmcată până în seara siidtie în gura mare, Neavând nicio sfială de nimeni este totdeauna gaia 1»; arţincat oricui o inculta. Crescut între haimanale, maţat, mereu gnfn la orice, el /ţi joacă dansul cel mai ruşinos înainte de masă. La iarmaroace îl vezi pe la uşile comediilor, alergând, pentru strângerea gologanilor de mirare, de la un casă-gură la altul, mereu eu pumnul sns, gata a turti dintr-odată pe cel ce se îndeasă să privească degeaba. Şi axi ţine crâşmă, mâine tocludiş Casa de întâlnire, poimâine ajungeţitrâng Htor debiiroLIşi tot aşa, la dânsul neauaridtt-se ruşine, îl poţi vedea îndată şi crainic public şi bucătar, şi jucător ia noroc. Îşi lasă mania să moară de foame, sta dese ori la arest pentru tâlhărie şi viaţa lui se petrece înirfima mai mult la închisoare decât acasă. Îi place să se înconjoare de haimanale şi apoi cu glas gros şi răguşit să se răstească răcnind la trecători, provncânda-i şi insulrwidn-i din două vorbe. Şi astfel, unii sosind mereu, iar alţii plecând înainte, unul se alege cu începutul, altul cu sfârşitul, altul doar cu câte o frâaiura de ici de colo şi la urma urmei nimenea nu

ştie bine de ce-i vorba, Iar pentru a-şi arăta şi mai bine totala lipsă de rene aşa alege omul mai ale» câte în zi de sărbătoare, încolo, trăcete veşnic numai în procese, când pârât, când parând, când scăpând cu jurământtd. când îndesându-se la judecată cu sânul plin de dovezt scrise şi cu mâinile pline de hârţoage legate cu aţă. Nu-i este ruşine a se pune în fruntea haimanalelor de pe la liale: ba ajunge să le dea şi hani cu împrumut cu procent de 21%. pe zi. Îl vezi apoi cutreierând crâşmele de-a rândul, ca şi pe vânzătorii de scrumbii şi sărături spre a-şi aduna dobânzile. Ier hanul căpătat în palmă, îl aruncă îndată în gură. /.)

Să te ferească Dumnezeu de oameni de aceştia cu limba veşnic ca suliţa şi cu gura hărţagonsa şi tăioasă ea trâmbiţa, de urlă mereu şi piaţa şi târgul de răcnetele lor.

X; Vil.

LIMBUTUL

Limbuţia este, într-un cu vani. neputinţa cuiva de a-şi stăpâni limba şi dacă vreţi un lip, iată-l:

Orice i-ai spune, dacă ai dat pesie dânsul; veit nu-i aşa, zice el; stai să-l spun cu toată istoria, cum a fost; şi numai să masculii şi ai să vezi, cum sta treaba”. Iar dacă îi urmbzi vorba înainte, el to şi opreşte repede: Hapoi aici mai este ceva de adaus, nu uita I Mulţumesc*, eu mi-al ml im nminie de a «în! Marc iucni-i să ai cu cine sta de vorbit: că vezi de a>ta chiar uitasem. Dar bine ni mai prins toată chestiunea, şi. zău. de imtit îştvpfnni să văd, dacă u să ne potrivim din părere la urma”. Şi cu veşnic iulrcrupuri de acetica nu mai poi răsufla de răul lui. Jar dacă te-a ilat gata pe tine. trec** tot aţa repede la ni (îi până când ajunge a se încâlci, la vorbii eu rute o grămadă întreaga de oameni adunaţi undeva spre a vorbi «Ie treburile lor, silindii-l ca pe rând să-şi ia lumea în cap, fugind care încotro, filtrând prin şcoli şi prin arene, el tulbură copiii de la leciile lor, ţinând mereu de vorbă pe învaţători şi maeştri de

gimnastica. Dttcă vreri sale de «s>arţi de dânsul se ţine scai de tine petrecându-te până acarii. Dacă îl întrebi, ce s-a mai petrecut pe în adunare, el o începe de la frumoasa lupta oratorică tiu po vremea lut Aristopii an, ori de la alta de pe vremea lui Lysandru, şi-a Spartanilor: al X>i trece în discursurile pe care le-a insist el octală cu atâta succes înaintea poporului, aruncând tinde. poate şi călc o. săgeată asupra mtdtimiloty până rund cei de faju, uitând pe ce lume sunt îtiecii a clipoci de somn, cuscând! apucând unul după altul core încotro. De gura lui la judecătorie nit poli judeca; la teatru nu poţi aaculia; ia masă nu poţi mânca. Deoarece pentru un limbut ca dânsul tăcerea e o imposibili talc» ia? limba lui n-are odihnit ea peştele în apă îţi chiar de i-ni spune că întrece până şi ciripitul unei rânduitele, el toi tiu poate tăcea. Şi l, a se dă bătut nici în faţa râsului copiilor săi, care clipocind de somn, ÎI roti ga: „Tata, ia mai spune-ne vreo istorie, dear vom putea adormi iuda în P

— VIU.

— PLĂSMUITORUL DE 5TIRI

Plăsmuirea este o înşirarc de vorbe şi fapte închipuitei pe care jdăsmuiiorul vrea să le treacă drept adevărate. Priviţi-l:

Cum te-a întâlnit în cale te şi ia la întrebat. radios şi cu surâsul pe buze» y>Ei, da dia cutro? Şi ce arini zici? Dar de întâmplarea de azi dimineaţă se vede, ca n-ai auzii încă H Apoi grav şi apăsat: „Cum, numai atâia? Şi că («mrii sunt înco Doamne!” Şi fără a te lăsa să-i răspunzi: Zău, spune drept? Se poate, să nu ştii uâiiic? Ei atunci stai, draga, că am să-ţi spun lucruri mari, cum n-ai auzit de când eşti ÎM Şi. tot ce ştie el. porneşte ori de la un biet soldai, ori de la sclarv viii lui Asteios, flautistul; ori de la Lycon, misitul, abia ar fi sosit de la lupta, Băcif pentru ca de spusele lui y să nu se îndoiască nimetiir el are nevoie de martori; şi guri. Şi spune deci pe mătiiiria lor, că Poly Ticrchon şi Regele au fost biruitori, dar, Casandiru a căzut

tu prinsoare. Iar dacă J.întrebi: „Şi vezi una ca asia1?” Gum nu. dacă-i adevărată tM îţi răspunde îndată. Căci toţi ţipa în oraş, că vestea se lăjeşte în toate părţile; ca toţi – dar absolut toţi, sunt de aceeaşi părere» cum că lupta a fost un măcel general. Tar proba categorică sunt şi mutrele celor care stau în fruntea treburilor:? nu lb vezi cum s-au lungit şi s-au întunecat toate?” Şv unde mai pui, că el a aflat în taină, cu ci ar fi ţinând ascuns, undeva într-o caşâtv P cineva sosll steiim cinci zile din Macedonia, care-şiie ţoale cum sau petrecut de-a fir a păr. Şi pentru ca toate să pară, că merg în picioare, amestecă în istoria lui şi exclamaţii patetice, ca: «Bietul Casandru I eftorocitul îşi cine mai era ca dânsul T Aşa i-a fost scris! Vezi puterea Destimilui

Dar *iz* rog, nu mai spune la nimenea; Să răniăe toate între noi şi o şi ia la fugă, ducând vârşiea la alţii.

Şi rămâne să te miri o viaţă întreagă de oameni ea aceştia* Ce vor vi cu veşnicele lor plăsmuiri mincinoase? Căci pe de o parte t vii esc în minciună, iar ju* de alta n-au m³ iun folo* de pe urmei ei. 13 a, la câţi nu li să ţi întâmplat, eu pe când băgtiu lumea în sperieţi prin localurile de ba e cu Linţoavele lor „să li se fure hainele uitate! Şi tot aşa, alţii, câştigând mereu pe.la Portic celamai strălucite victorii pe uscat şi pe apă, <Tău trezit a doua zi condamnaţi greu, în lipsa, la un proces, de care uitase* Şi ce să mai zicem de cei care, cucerind cu vorba cetate după eetnie, li se arde acasă, aşteptând, mâncarea pe foc!

Bleal-ot neam de oameni, într-adevăr.

Şi totuşi nu există balâ, mahala ori local, în care să mi-i vezi cu duiumul, din zori şi până noaptea târziu lumea nu plăsmuirile lor, care de care riini iicindase!

NEOBRAZATUL

Neobrăzarea este, într-un cuvânt. dispreţul oricărei gareri pentru folos ruşinos. Şi iată un neobrăzat: fi-Jnahite

de toate» dacă te-a înşelat odată amarnic, să i; tu; că tot la tine vine din nou, să-l mai împrumuţi a doua oară* Când aduce sacrificii Zeilor, el aduce frumuşel acasă carnea rămasă. punând-o la păstrare în saramură, se duce să mănânce pe la alţii. Acolo, cheamă sclavul, cu care a venit şi luând carne y pâine de pe masă; i le întinde zicând în auzul tuturor a: „Ja da-le pe gât, Tibic!” * La târguitul cărnii, aminteşte casapuhu* cât bine i-a făcut el odată şi dându-se pe lângă cântar, pândeşte când poate arunca o burată pe sub mânecă, fie măcar un biet os pentru ciorba ţi este încântat dacă treaba merge; dacă nu, înhaţă dintr-mi; cul încadr-liii. capăt de mai umplut şi pleacă râzând, fericii. II Dacă. are oaspeţi şi se duce să le facă rost de bilele dei intrare ia teatru, vine şi el peste dânşii, fără bilet; ba a doua zi mai aduce încă şi copiii cu pedagog (în toi. Ai făcut o afacere bună; imediat îl auzi: „Ei. dar pentrit, mine nu iese nimic Vine să-i împrumuţi nişte orz ori pac; „Dar, vezi, ai să mi le duci şi acasă T La bac bagă singur găleata în căldnrcă cu apă fierbinte şi cu toate strigătele băiaşului, el şi-l toarnă singur în cap, iar la plecare: „Încă m-am spălat singur, fără tine „şi cum vezi, n-ai bacşiş de la ininel

X

HÂRŞ ITORU L

v.

Hârsenia este economia împinsă dincolo de orice lir mită. Şi iată cam ce fel de om este bârşitul. tv:

Fură a aştepta sfârşitul 1 unei, el şi bate la uşa ta, cerând achitarca unei jumătăţi, de obol, procent cuvenit lva un uspăt el mănâncă de când roenii deşartă paharele, dar rămâne cel din urmă cu paharul de închinat Air-Jicmidei, Dacă după o cumpărătura i se prezintă socoteala: „Dar ce-mi mai umbli şi cu fleacuri de astea îţi răspunde el. Dacă un servitor i-a stricat o oală. ori un blid, el ide şi scade îndata mare din mâncare. Dacă a scăpat nevasta lui

un biet batiuţ pe jos, el întoarce toată casa pe dos* gata a scoate şi podeala, numai saJ găsească. Dacă a vândut ceva, este cu neputinţa ca bietul cumpărător să mai poată câştiga un ban peste bbstr; Şi apoi, să te ferească Dumnezeu, a rupe o smochină din prădiua lui, ori a-i tr-ce prin livadă, ori a ridica de jos n măslină ori o curmnlă-Găzuţa, şi mereu tot toarca ba vadă dacă pietrele de hotar dimprejur n-au fost cumva mutate de la locul lor, A iSmas un datornic o zi în urmă cu puţa? îl iji dă în judecata, cerând dobândă la dobândă, îi vin neamurile la masă? Le pune dinainte bucatele de friptură, de mai nu le vezi cu ochii. Se duce după cumpărături, dar vine cu mâna goală „ca tare mai sunt scumpe toate V* Nevasta lui îi arc voie să împrumute nimănui nici sare, nici feştilă de opaiţ, nici mărar, nici magheran, nici orz. nici cordeluţe, nici colită – căci iaca din nimicuri de acestea mult bănet mai iese la sfârşitul anului 1”.

Pe scurt* la liârşiji de aceştia Iuditele cu argintărie coclesc; cheile ruginesc; hainele se rod scurtâiidti-se până la şolduri; o luată sticluţă de untdelemn le este prea de-ajuns pentru frecat; părul le este mereu tuns chilug! încălţămintea nu se poartă decât de la amiază în jos, iar haina dulii la curaţii române să fie toată roasă cu lilei, mai bine decât să mai capete din nou petei şi 5*8 fie nevoie de curăţit a doua oară.

y. /. vv-I

XI.

DEZMĂŢATUL

Dezmăţarea nu e grea de definit ca un mod de glumneruşinată, care caută să atragă atenţia cât orice şi iată cam cum se poartă dezmăţatul

În fa (a unor femei cum se cade, el îşi ridica poala, lăsând în i se vadă ceea ce nu se cade. La teatru aplaudă lâbuneşte, când toţi au încetat. Pe actorii chemaţi cu aplauze el îi şuieră. Când e tăcerea mai mare, el se

tolăneşte pe spate şi cu un râgâit zgomotos întoarce toate fetele la o parte. La piaţă, în toiul târgului el dă IX! lângă tărăbilr eu nuci. ori bobiţe de mirt şi ţinând vânzătorul de vorim, tot şterge pe furiş şi dă pe sub mfiuecă, ce poate. Trece cineva* necunoscut» el îl strigă în gura mare pe nume. Vine altul alergând grăbit; el.il opreşte, jiuându-l de vorba cu Heacuri. Iese de la tribunal unul amărât ele pierderea unui mare proces; el îi atins culca felicilându-l. Din piaţă el piinir pfiră şi aduce toate singur. Flautistele le tocmeşte tot singur; şi pe *io* ti, câţi întâlneşte în cale. Îi pofteşte la masa, arătamlu4 c.cc aduce, şi făcândude cu ochiul. Se opreşte apoi pe la barbiene ori parfumerie şi strigă în gura mare tuturor a, că-iaca, azi. aşa i-a venit lui, ş-aşi iacă de cap!

XII.

TONtU L

Tonţia este nepriceperea a ceea ce se potriveşte, ori nu, la un moment dat, prin care: cineva poate turul pţi cei cu care are a face* Şi iată cum se arai5 tontul.

Tu nu-ţi vezi capul de treburi; el vine să-ţi povestească ce şi cum a fost viaţa lui! Mândria lui geme septurată greu de friguri; el îi caută afară un cântec de dragoste» Ai garantat un împrumut al cuiva şi te-ai ruinat pierzându-ţi to", (a averea >lvop şi el, tot la tiiW să fii garant şi pentru dânsul. Vai citat ca martor la judecătorie; el vine curând după prontuiţarea liotăxârei. 11 pofteşti la o nuntă; el nu mai mânfue cu critica sexului frumtis». – 1

Abia ai sosit de la un drum lung şi greu; el te îmbie l-ai o plimblare cu dânsul. A apucat qineva să vândă ceva, cum a putut: hop şi el imediat cu unul care dă mai midt! La adunare s-a închis discuţia şi saur luat; hotărîrile: el se ridică şi ia toată chestiunea de la „ca-< pat. Te îndeasă mereu cu servicii, pe care nu i! le-ai cerut, dar din politeţe nici nu ic poţi respinge. Te afli intruu prasnic la sfârşitul unui sacrificiu; în toiul mesei el vine să-i achiţi nişte

procente întârziate. Uirselav primeşte câteva bice de la A cu dânsul; el hiccpfe înceti lui în gura mare o istorie cu un sclav al lui „bare fiind biciuii lot ayt va spân/urat, Aflându-se între doi la o încerenrc* de împăcate, el întărită a mai straşnic unul Vontm altuia se bieţii oameni, care veniseră cu gând bun cu ajungă la o înţelegere. 1 recul cu biiutura, vi to în haşti la joc cu dânsul, nedftudu-ţi sauna* ea abia în şic i nici n-ai aplicat încă a gusta din vin.

XMK V

SECĂTURĂ.

S-ar putea cttlitii cu o mare buiiu voinţă seară în vorbă şi faptă, iată un tip.

răgăduieşte mereu toate şi nu face, nimic. S? n luat uudeva o botârâre socotită de lui drept cea mai înţeleaptă; hop şi el de colo cu o jiărere anapoda, care se potriveşte ea nura în perete. Poftii la mani, el se amestecă pe la pivniţă şi face pe pivnice? să a<lucă mai mult viu decât pot bea. oaspeţii» Se întâmplă să se îneaereiindeva doi la bătaie; numaidecât e în mijlocul lor, deşt nu-i eu noastre pe niciunul. Ai greşit cumva calea: îndură vine şi el să-ft arate o cărare mai bună: dar peste puţi» bagi de seatuă, că nu este în stare să găsească nici drumul bătht. La oştire se învârte mereu uuuiând să nfle de la comandant ziua hotărâtă pentru luptă şi cuvântul de ordine pe a doua zi. Aleargă să spuie lui tată-său ea mainâ-sa este în pal. A oprit doctorul pe un bolmiv dea bea vin; el pretinde ea mui trebuc încercat, până im*bpiu* de a binelea pe bietul bolnav. A murit o iciueiei vi pune su sape pe murmânt pe lângă numele răposatei ţi locid ei de naştere şi numele solului şi al tutălui tM >1 mamei ci, cu adaosul „Toţi au fost oameni de bine1” Vâne vorba dedepu* un jurământ... Jurământ? zice el dar ce, unde, când şi cum. n-am jurat eu oare pana azi?”

XIV.

HĂBĂUCUL

Hăbăuci n vstit inir nu cuvânt. incapacitaic* în vorba şi faptă. Şi iată cam cym se prezintă hăbăucul.

Făcându-şi (hiculcic cu pictricele ţi ajungând la rezultat el întreabă pe cel de alăturea: Fii, *tăt* înue? Are de mult un proces greu; Ia termen el uită şi pleacă în tară. La tealrii sforăc pe bancă rămâne dormind după plecarea tuturora. Mănâncă cât lăcomie şi dând să iaşii noaptea afară, se trezeşte muşcat de câinele vecinului» Îi dai să strângă un lucru şi el (i-l strânge aşa de bine, că nu-l mai pufi găsi.

I-aduci vestea aioi-ii unui prieten, cliernându-l la înmormâniare: el se întunecă, plânge şi termină: „Apoi. să fie într-un eeus bun! n Vii să-i achii un împrumut; el nu vrea să primească banii, fără mntrori. În toiul iernii, el ocărâşic servitorul, că, de ce nu i-a cumpărat castraveţi verzi. Îşi sileşte mereu copiii ta, lupte şi alergări peste puterile lor, până-i dă gata. l-a câmp el îşi pregăteşte singur oala cu linie, dar prinându-i sare.de două ori, nimeni nu o mai poate gusta. Afară ploua cu cofa; el laudă farmecul, bem mărci stelelor. 11 întrebi, câte înmormântări nu trecut pe acolo spre finlirimjŞ „Ehei, să dea Dumnezeu, să ai şi m şi eu atâtea

XV.

NECIOPLITUL

Necioplirca este lipsa de blândeţe în vorbire. Şi iată un necioplii, cum este.

Tt întrebi, ucide este cutare? îl răspunde: iJatăttrxni bate. capul! M Tu îl saluţi: el nu răspunde. Când vinde ceva, în loc pune cumpărătorului „cer ritâta”, el îl întreabă: „CÂT dai!” îi trimiţi la o zi niane un dar; vei, ştii cu, asta mi-i degeaba T ziec el. L-ai lovit, l-ai vâmpârts, ori bai călcat, din greşeală; la dânsul nu este nici scuza, nici iertare, îi ceri un împrumut prietenesc;

— Nu dau nimic”, răspunde el: iar peste pufân se îtţtoarce şi dă; îndriind: „Jaf batii Jfcerduţi! f8. Şi la toate

pietrele, de care se lovtişte pe drutn, le trage câte o sudalma. Sad fi văzut cineva aşteptând pe al lui din urmă, ieri să-l fi auzit cântând, ori recitând vreo strofă poetica, ori prinznndu-5 c în joc – ferească Duiunezihi! Ba palmaumai nici de Dumnezeu ţi-a auzit în viaţa lui! /

V r: XVI hv; SUPERSTIŢIOSUL

v Superstiţia este, pe cât se pare, o frică mare de pţi ierile dtvâiie şi iată feltd de purtare al superstiţiosului.: Ţii s-a spălat pe mână şi s-a sind

pit cu agheasmă, el iese de la templu şi umblă toată ziua eu io crenguţă de măslin în gură.

A trecut o nevăstnică de-a curmezişul drumului? El nu mai face un pas până trece altul, ori Vh aruncat înainte trei pietricele. A zărit un şarpe în casă? Dacă e unul boghiet, face rugăciuni la Sabazins; dacă e unul ebu-acrat, înaltă numaidecât pe locul acela un altarmie, Gând tr-e pe dinaintea pietrelor unse de pe la răspahiiiv varsa peste dânsele toate sticluţele cu untdelemn, ce are, şi nu trece înainte decât după ce a stat mult în genunchi în faţa lor. l-au ros şoarecii un sac de faina? Repede la gâcitor, ca să vadă ce-i de făcut iar dacă acesta îi zice să-l dea la cârpit, el tot nu se lasă până nu Tace un sacrificiu de purificare în toată forma. E în stare, să-i tic casa într-o purificare nesfârşita, temându-se să au fie atinsa de Hecate, cu duhurile şi rele. Aude cucuveica micale? Îndată se opreşte şi nu mai face un pas. până n-a rostit formula: „Mure este Athena Tu păşeşte peşte un mormânt, nu se apropie de un mort, un de o bolnava, nea să nu se spurce cumva. IX>amne fereşte! r.

La 4 şi lu’ 20 ale fiecărci luni ci pune pe ai săi, sui aducă vin cald; apoi aduce crenguţe de mirt, tămâci şi turte sfinţite şi stă toată ziua în casă, aşezând curi, uiţi pe chipurile lui Hermafrodit. Cum a visat un vis, repede t la tâlcuitori. ia gâcitori, la vrăjitori, ca să vadă la ce zeu suu zeiţă trebuc să facă rugăciuni. Iu fiecare lui ăt pentru a-şi

iunoi iniţiere» – îl vezi ducându-se la preoţii ’mărci cu soţia, sau, dacă ea nu poate, cu dădacaşt>COR piii. Pe malul mărci îl vezi pururea pierdut în migăloase spălaturi nesfârşite, A zărit cumva, vreunul dintre aceia ce umblă pe la răspântii încununaţi cu usturoi? Repede, a în casă, turnându-sî apa din câţi, pană în picioare şi cheamă vrăjitoarele ca să-l purifice cu ceapă de maţe ori cu un căţeluş mrirt rotii împrejufinev dacă vede un nebun ori un e>ilepţic, intra în toţi sperieţii şi-şi stupeşte mereu în sân. *>;

XVIL

CÂRTITO RUL

Cârtirea este o dispoziţie de nemulţumite a cuivăiaţa de tot ce i se dă. Şi iată un cârtitor*:

Ca prieten buii trimiţi o purte din masa ta o zi mare; Va să zică, stăpânu-tău, zice el aducătomă crede vrednic de ciorba şi vinul lui, deoai-ccc inimă pofteşte la masa lui Mândra lui îl sărută; desmerr: dându-l: „Mas mira, să vie asta din soflet”, aice el Dă vina pe Dumnezeu, nu ca na plouat; dar de ce nfa plouatntai de mult. Găseşte pe drum o pungă; JRida de ce n-ar fi găsit o comoară?” A cumpărat ieftin. tui sciriv bun, după o lungă târguiala; „Marfa ieftină, maz» fă rea V zice el. „Bucură-te, că (i s-a născut tiu copii”, îl vestele cineva: /. Alunei, maitfdţn-g-ne – ju muiate diii averea mea, ca să fie adevărul întreg V zice el. A câştigat un proces cri unanimitatea viiturilor; „Ei, dar ai lăsa t arateu motive la o parte! M impută el apăpretorului. Mai mulţi prieteni pun mâna de la mana ca să-i vie în ajutor cu un împrumut., Eit acum eşt-juuliu i-if? îl întreabă unul)… Mulţumii f şi de ce? Cu mân dator cu atâta amar de bani pe atâta timp? Şi încă şi atâta recuiiipştiujă pe deasupra? * răspundeel.

„Xviii. 1 lui

ÎN C R E Z A T OR U L 13

Neîncreckreţt este înclinarea de a bănui thaia lumea

de raeiristei şi iată un neîncrezălor.

Trimite băiatul la târguit, dar Irimele şi pe altul-pe urma lui ca să vadă te preţuri a plătit. La drum poarta banii Ia; ifa 51 În: fiecare stadiu se ripreşte ca cpteastă diii uous câţi mai are. Suindu-se în pai. Întreaiia Vnevă-ta; inebră bine sipeiid; dacă la di ta eu aiy gifiţăric toate bine încuiată: dacă svims bine zăvorul la pl-te: de diii dos; rGum nu? Toate îi fqciit cum f rebuc V răciţiricit* ea" sigură de sine. Totuşi el s-irc din pitit dezbrăcat, aprinde lampa şi aleargă desculţ; cercetând eu x-diii lui toate de-a-randul: şi ihainiai să nu poată îticbide ochii de grija nici după aceea Mi dalbreşti uiş (e buni; el cere să-i aduci martori, când îi aduci proceiţi tfele, pentru ca nu cum va odată şi odată sui luguirlueşti < a petele! La curăţit haina, el nu o dă celui mai meşter, ci aceluia, care 1 se pareiuiai sigur. Gil sării împrumute el argintărie – nici de gândii. Doar numai dacă eşti prieten ori ruja de aproape; şi atunci mai-mai că ar trece-o prin foc. cântărind exact bucăţică cu bucăţică şi vorba e:» de garanţie dai?" Sclavul luat cu dânsul trebuie sff meargă înaintea lui şi nu în urmă. ca nu cumva' 8 piarth undeva! Dacă la o afacere cumpărătorul îl întreabă când să achit preţul, căci acuih nu prţa am timp „Ne-ai grija*"; răspunde el. VvMa ţin cu de tine, până rei avea timp

X! X W

NESPĂLATUL

Nesipulare H este uitaiya de grija carpului pâriar/n ajunge greţos pentru alţii. Tută un speeimen: v

Pliu de lepră şi de bube rele şi uit unghiile negre, ol iese la plimbare. „Acestea-s, zice el, boli moştenite; şi tata şi bunicul le-au avut; în familia noastră nu se poate furişa uşor un strein P 0 Vr<u & la picioare, ori b julitură la degete, el le lasă, din nepăsare, să se infecteze regulat. Are subsuorile1 păroase ca un animal, până mai către coapse, iar dinţii toţi negri şi stricaţi, de ţi-i greu să te uiţi la dânsul. Şi ca să nu lipsească nimica, îşi mai suflă şi

nasul între degete la masă. Când jertfeşte. se mânjeşte de sânge* Când vorbeşte, te ştropeşte tu balele. Când bea, îţi râgie la nas. Acasă la dânsul: pat murdar, femeie murdară. În baie; unidelemh rânced. La adulare vine cu tunică de iarna şi manta de vară, toată numai pete, Când mă. mă-sa să o uce ta, iuigur «că rosteşte cuvinte ce menesc a rău. În mijlociii jertfei şi al rugăciunilor el scapă jos potirul râzând, ca şâcuin ar fi făcut mare lucrul Ascultând – o flaunsia, ajtinge s-o aplaude el singur şi, btgânând melodia, începe: a o mustra că a terminat prea degrabă. Şi vrând să stupească pe deasupra mesei, îşi trimite stupituv drept în băiatul ce aduce paharele cu vin.

XX: V; – a

NESIMŢITORUL

Nesimţirea este* într-un cuveni, o purtare ne vătămătoare. dar plictisi ion re. Şi iuta cum se cunoaşte nesim-ţitorul.

Abia ăi aţipit de sinM su înaintăm oţeacât de vorbă în: v”).

Stă corabia gaia numai-niunui să pomcască; el te ţiâiiţ; ar fi vorba va scaiul. Vii <t-l vezi: ti zice’s usiepţi ş-aşi Biâiiiue întâi plimblarea. Ca prieten el îţi ia copilul dă-i braţele dadaeel îl hrăneşte cât bncâţele; jnesiccate din gura lui y îl dasmiardă, îl atintă cu ţăcăitul săruturilor ţi-l cheamă „Mărgăritarul tatii Y\ La masa povestite, cum a luat nişte burueue, că re Unu adus o pariticărie straşnică şi să fi văzut ca diareea lui era maţi iieagră decât sosul cela.de pe masa! Este în stare, să întrebe în gura mare: „1 n spune-mi. mama. ce impresiini avut în ziua rişere Kinele, când m-ai faciit 1 [mi răspunzând el singur în loetil ci, zice că, bucurie şi Silferinţă în acelaşi timp, dar că ateste două ironizării sunt: «Hârta întregii omeniri. Invitat la masă. el povbsteşte cu ni acasă cisterna cu apa foarte recti; că grădina: – li da. diii belşug. leguhiele tâele mai fragede: că are un bituătar care face bucate minunate; că, apoi, casa

lui Este o adevărată ospatărie pururea plinU şi ca prietenii Tui sunt ta-işte saţ i fără fund: oricât ui turna thirânjşâi, inii-A m-i umpli iiic Hxiaţă!

Dacă dă el o masă, lauda singur înaintea meseriilor hazul ghiduşului sau şi, îndamnându-i tni paharele, îi asigura ca a. luat toate măsurile; ca petrecertia să fie <hm n-a mai fost şi nu-i nevoie decât de un semii din partea lor, pentru ca băiatul să aducă şi o flautâsta. –, Ea să cânte, iar noi să ne dăm peste cap în

XXI.

ÎNFUMURATUL

Jnfţinutmrea este* pe cât se pare. O dorinţă oarba de di-ijKie cu orice preţ* iată un tip:

Invitat la o masă, el vrea mimaideirât primul loc lângă gazdă. CVsu tundă purul îi ului său la majorai, tinde credeţi că îl duce? La Del şi! Iar» eu să iasă pe stradă, de or credeţi cu arc absolută uevoie? Dv un sitlav negru! Când achita valoarea unei mine 1 = *100* drahme) el nu plăteşte decât cu hani noi-uotii! Acasă are n gdiţu îmblânzită, cârciu i-a cumpăra! o „Scărişoară şi utt scutişor de bronz. pentru ca să ai lui pe ce hi păi în sus şi în jos. A adus jertfă un bou? Atunci t’ntue-te dea-i Mipra intrărei unsei pielea capului, împodobita cu Fel de fel de cordeluţe, pentru ca nimenea să nu poată trece, fără a şti, că el a sacrificat ttrt bpuj întorcând-o de la o plimbare călare, el întinde sclavului costumul de călarel, ca să-l ducă acasă, dar aruncându-şi mantaua pe umeri el pleacă să-şi plimlie pintenii prin Pinta publică. Dacă i-u murit un căţeluş de Malta, pe care îl aven, îi ridică un mormânt cu o coloană mică deasupra pe care sapa cuvintele.: „De neam de la Multa1. Dacă a închinat un deget de brdriz la picioarele lui Aaclepios, nu „mai este zi. În care să nu-l lustruiască. împodohindu-l cu flori şi stropindu-l cu pantunuri. Dacă face parte din Prytuneu, se face luntre şi punte pe lângă culegi, să fie el însărcinat cu strigarea

sacrificiului. Şi atunci eu mantaua ştrulucitoare şi un capul înctmitnat, el înaintenză majestoi» Înaintea poporului; „Voi, cetâleni ai Alhenci, iată noi, Prytanii, adus-nm astăzi Maicei Zeilor, Jertfa Tenptelui: fus se arata semnele binelui, de care, voi să avefi parte deapuritrva! te şi terminând, se duce acasă să povestească nevestei extraordinarul succes, pe care l-a avut. Îşi tunde regulat părul cu îngrijire; arc grijă mure de alianţa dinţilor; este totdeauna la îmbrăcăminte după ultima modă şi totdeantia parfumat. Iii Viaţa publica se învârteşte mai ales pe lângă bănci şi bancheri. Dintre gimnazii visitcă/a mai ales pe acelea în care se formează efebii. Lu teatru nu sta, decât ăla tu re ei de loja generalilor. Nu Jpreââcimpara: pentru sine; clar este hic cu gândul la cadotirî peiitjru al (îi mai ales de departe; de aceea, mereu expediază? când măsline la Bysaitjiu; când câini de Lacoma la Cyzic, când miere de Tlymet la Rodos.; Nici vorbă ca arc grijă* va tot oraşul să ştie de ţoale acestea.

Ksie totdeauna la ordinea zilei, ba cu maimuţoi ui pe care îl creşte: Jia eu papagalul adus de curând; ba eu porumbeii de Sicilin; ba cu arşicele de gazejă; ba cu sticluţele bombate de Tliurium; ba cu bastoanele rar sucite sjiartane ibn cu covoarele cu figuri persânti. Are apoi o mică sala de gimnastici, cu joc de mingii aşternută cu; msip şi mereu se dfi peste cap, ca s-o poala închiria, când sofiştilor ambalau când maeştrilor de scrimă; când inuzicanfilor veştill pentru producţiile lor publice. Tii triate; dar ihtdeauna ceva mai târziu, soseşte şi el în limpţtl şedinţelor pentru cu toţi cei de faţă să yiică i-l-iâi-L acest» e stăpânul sălei f

XXil, / gă

C R PAN OSUL – j

Cârpă noşia este lipsa de demnitate când e vorba de britit de cheltuit. Şi iată un carpăniis: tg ieşit învingăţof la concursul de tragedie: iiicliiia lui piojiysos o scaiul iiri (lă

de lemn. cu numele săli deasupra. 1 n Adainirea Pop oriilni se face apel la pungti tiv tiiror; el se scoală încetişoir şi piere pe uşă. La ciuntit fiicei sale, el vinde pe liant carnea de la jeHfă, lăsând numai partea cuven i la preoj ilor tar personalul de serviciu menuh (ei, el îl tocmeşte ţarii hrană. Dat-a cumva este-căpita n de corabie. c3 se culcă pe-punte, învalindiH.se cu-paturn cârmaciului, ca să cruţe pe a lui. Ia Sărbătoarea Mtiselor el opreşte copiii delţi şcoală tib cuvânt fă ar fi bolnav* spre a scăpa de plata obo-Iului cuvenit. Vine din piaţă aducând singur carnea în puala mantilei şi legumele la subsuoara. Când şi-a dat haina ta spălat, nici gând să mai aibă cu w ihşi din casă. A zărit pe vreun prieten cu o listă de subscripţie? Repede cârmeşte drumul piere ne>ăxtit pe prima stradă lăturalnică. Nevasta în adus o zestre mure şi poate ar avea nevoie măcar de o servitoare: el îi tocmeşte o feli (a, ca să meargă pe lângă dânsa în târg. Încălţămintea lui – petec peste petec. „Dă-i tare ca cornul V* te atingură ţi-Când se teoalu dimineaţa, el singur iiidlură Cusu şi tot singur face paturile. La tealrti se aşoză pe mantaua veche întoarsă pe dos, pe care şi-o n; teme rfngur aducând-o de-acasă.

XXIII.

LĂUDĂROSUL

lăudămşia «tc. fără îndoială, amăgirea al tura cu; lucruri, pe care cineva nu le are. Iar asnrctul lăudărosului i este aşa:

Stând în picioare, drept, pe iezetura portuluu el. potesieşte mereu streinilor, ce de-a mai capitaluri are el pe mare, trecc apoi la discuţie asupra comv. râului marifim şi a formidabilelor câştiguri, pe cam le adul judecând numai după veniturile pe care le încasează. ntimai el. personal; după care trimite repede băiatul ptf la bancă, unde» fireţte, nu are nicin din lirmi. În călătorie te ameţefte cu luptele ia care n luat parte alăturea în Alexandru; cu dragostea deosebită a acestuia pentru dânsul şi cu

mulţimea ctipelur bătute, cu pietre scumpe, pe care le are de atunci acn-u, D'apoi artiştii Asiei? După părerea lui. sunt aşa de superiori fă nici n mt a face cu artiştii Europei. Şi totuşi. el n-ar jilertt niciodată un pas afară din Athena. Unde mai pul, di, în trei rânduri h primit scrisori de la Antipnter, ru?: gându-l să vie în Macedonia: că i s-a propus să importe ilfe acolo eAră lemnărie vrea fără vânia. El în şa n-a >îl. S-ar fi găsit desigur vreun pârâtor, care să-l decât 5 n vileag, că prea sta bine cu Macedonenir IXapoi, fdameiea: cea mare. când el a. dai singur pont ni ajutorul săracilor peste cinci talanji (= 30.000 drahme)! Xăci aşa-i inima lui; el nu poate zice niciodată nu fi şi pentru mai multă încredere, tot adăugând cu ajutorul tăbliţelor de calcul ale unui vecin după fiecare suina numele unui pretins datornic, el ajunge la un total de cel pil (în 10 talanii (= 60.000 drahme}! Şi toate acestea numai pe veresie, fără procente-unde mai pui *apoi* corăbiile înarmate pe scama lui şi prestaţiile în folosul tarei an cu an? În targuvde cai el pune să i se aleagă e la o parte cei mai frumoşi. făcându-se ea vrea să-i cumpere. Pe la marile magazine de croitorie zice la e dispus a clieltui până la 2 talanţi (= tO.000 drahme) soră a-şi pune garderoba la curent cu ultima moda* Păcat numaţ ea dobitocul de băiai & – uitai să ia de-avasă banii de iaeliilat 1 În ea>a nu-i decât un simplu chiriaş dar meireu înşiră la tofu cei care nu §Utu că îl doare inin) ştiind nevoit să vândă aşa bunătate şi frumuseţe de casa părintească, devenită absolut neîncăpătoare pentru marile recepţii, la care îl obligă înalta sa situaţia actuală)

* * XXIV.

%; ÎNGÂMFATUL

Îngâmfarea este punerea de sine-i mai presus de toate. Vreţi sad vedeţi? Iată-l:

Îi grăbit şi ai nevoie mare să-l vezi; el dă răspuns, să vii mai deapui. după amiază, cândva ieşi la plimbare. De

servicii nu-şi aduce aminte decât de cele făcute de dânsul altora, dar niciodată de cele făcute lui de olţil. Rugaf să se pronunţe într-o chestiune ca arbitru. el dă boinrârea pe drum, întreacă L Dacă o alegere pentru o însărcinare cade asupra lui. el se scutura regulat zicâiitl ca timpul lui e prea şi ump pentru aşa ceva. Niciodată nu uierge «1 întâi în vizita la cineva. Oamtuiilor fie afaceri şi lucrătorilor le spune să vile mâine, rlesdimineaţă. IV strada păşeşte pururea tauios* fără o vorbă pentru nimeni. trecând înainte când cu cKhii în pământ, când eu nasul în vânt. Cu prietenii, care vin să-i vadă. nu bine-vocete n sta singur în masa: rint muii le dă pe cineva de ai casei. ca şi aibă grijă de dânşil. intro vorbă chitt vine niciodată, fură a se fi anunţat de mai înainte. La masaj, la liac şi la masă el nu primeşte pe nimeni. Când regulează o socoteală cât mievn. el pune sclavul să facă adunările, l-a stabilească rezultatele şi să le treacă la catastif în cont. intru) scrisoare el n-ar serie niciodată: Ai fi Foarte amabil, dacă ai face aşa*\... ci „Aşa să-l «rit ai injeles Ori trimpt la tine ca să-mi spui. dacă n ni putea să…” ci vreatt numaidecât aşa şi nu altfel… şi numaidecât, aiihjftititv

XXX/.

SPERIOSUL – Spericrca este, pe cât se pare, o slăbire a suflet uiul. venită din frică. Şi iată cam cum se prezintă speriusul

Pe mare pentru dânsul ţoale stâncile tun zare suni corăbii de pirttt. Cum se umflu valorile. Întreabă mereu tremurând, dacă toţi călătorii şi-au făcut din vreme rugăciunile: apoi cu tichii către cer. el întreabă mereu cârmaciul: Li. am scăpat la larg? îşi ce zici de semnele timpului Delii o vreme spune vecinului că a eat un vis de care se siiute tare înarmat. Apoi, mei una nici două, încep* a se lăsa cu pielea goală, dând pe rând hainele sclavului. În fine, se ruugu a fie dat jos în primul port din cale. La războiu’ din clipa când începe pe – destrimea har la el şi

cheamă pe ai săi se lângă dânsul, eu să stea mai hitâi în observaţie, spre a vedea dacă fete vorba» într-adevăr, de arătarea duşmanului, căei poate nu este el... Apoi auzind iureşul luptei şi văzând cum cad luptătorii i n-ai tile. el spune celor de la (îl, că, uite, în ginbă, a uiial să-i ia sabia... Aleargă apoi întru fugă la cort. de unde face vânt sclavului eu să i-o caute, ih6 vând el o ascunde sub perină şi zal>oveşte. fucându-se tis o caută mereu în roate >ar (de. Dar tatii, că un prieten, al lui asie adus rănit în tabură; reped? este în dânsul cu ţoale încurajările; îl apucă în braţe spre a-l sprijini; apoi îi acopere rana, îl şterge de hânge, şi se aşazii jos la capul lui. npărându-l de muşte. InlMin cuvânt. la toate e gata. numai la luptă nu-i stă gândul de loc. Iar dacă trâmbiţa sutta cu furie tttacul, el se tot învârte prin cori mârâind: J) a mânea iti-ir corbii; că nu mai are omul acesta cap. să se odihnească a leucii de fipetul tău P şi nu mult şi iaiă-l şi pe dânsul, plin de sângele din rana altuia, alergând înaintea învingătorilor, care se întorc şi povestind înflăcărat cum. punându-şi viaţa în cumpănă mare. a scăpat un prieten de la moarte sigură. Şi aducând în faţa r uni Iubii pe toţi cei din neamul şi tribul său. el spune şi arată la fiecare pe rând ca „iaca el, şi numai el, cu mâinile lui. a adus rănitul în cort".

r

XXVI.

ABSOLUTISTUL

Tendina absolutisită este* pe nât m³ pare. dorinţa de putere şi nvere. 5 iinta cant cum se prezintă absolutismul.

În ziua când popond discuta asupra alegerct celor re trebuie să ajute pe Arhont. spre a pregăti procesiunea cea mare. el se ridică la tribună şi cere să li se acorde; depline puteri: apoi, dacă sau propus zece nume. el iustine că unul singur este de-ajuns „Cu singura condiţie, adaugă vif ea acela să fie un *om*!" Din toată opera

lui Omer, el ţine minte numai acest vew (singurul, de

altfel):

„Nu-i bine cu capele multe; ei unul sh fie la cârâirul

Apoi la orice moment el are tu cură formt de ca acestea: întrebuie să ne adunăm singuri, noi în de noi. pentru a hmări în această chestiune, La o parte cu mulţimea cu adunarea poporului! Sii înecibut de a mai aspira la muriri şi să nu mai primim de Jn aceşti oameni nici insulte, nici onoruri! bitt două, una: ori se duc ei, ori plecăm noi din Cetate V\ Încolo absolutistul nu iese po stradă decât pe la amiază. Cu mantaua în falduri, cu barba tăiata potrivit, cu unghiile tăiate frumos, el. trect» înainte „tDcnuu (fttoritt declara el dramatic, no fac viaţa imposibilă în Cetate! Iii tribunale ou ajuns să ne judece gloata. care-şi bate joc de noi!

Nu înţeleg de loc pe oamenii, care mai fac „azi publică! Mă rog, ce vreau ei? Cine zice popor, zice doar nerecunoştinn: cât îi dai, îl ai: nu-i mai dai: nu-I mul ai îşi ce umilinţă, să ai de stat în Adunare alăturea cu cine ştie ce nespălat rapătios! Şi când se va termina oare pacostea dărilor şi înarmărilor de vase, care ne doboară?

Afurisită lepră şi demagogia aceasta îşi închipuie-ţi. că tocmai Thescu e. «te cel dintâi capul nenoiixeirile în noastre din ziua, când concentrând toată populaţia celor douăsprezece oraşe laolaltă, a dat la o parte toate realităţile! De aceea şi-a meritai soarta: popor a ridicat, poporul l-a alungat V şi tot aşa înainte, mereu eu (păreri de acestea susţinute când înaintea streinilor, când în fain celor de o părere şi de un partid cu dânsul.

XXVII.

CEL CU ÎNVĂŢĂTURĂ TÂRZIE

Învăţătura târzie. Var putea nunii deşteptarea cuiva la învăţat, când i-a trecut vremea. 5 i iată cam cum se arată un astfel de om”.

La 60 dis ani el memorează strofe poetice, dar când să le spuc pe de roşi, le pierde şirul şi rămâiie cu gura

Calată>De la băiatul său el caută să înveţe, instrucţia militară; ltla cireapta!

— La stânga! – Se ini-btotite! ** I a Sârbă (părea Eroilor el se înscrie cu taxa alături de tineret spre a puica lua parte la alergarea eu forţe aprinse. Fiind invitat la un sacrificiu în templul lui Hercule aruncământaua de pe umeri şi trage el singur bomb ca să întindă gâtul ia cuţii Nu-şi mai află loc din areii îi *în* arena p enir 11 a învăţa lupta. La corturile de prin iarmaroace el casca gura la Irei-patru reprezenta pl în şir, doar va prinde ceva din cântecele lor. La Misterele lui Sabazioi el caută să capete prin atitudinea lui admiraţia preotului, care! le destainiieşte. Îndrăginil o cntrezanăe dă năvală înluuntru sfărmându-i n-ar mănâncă o băiue straşnică de la un rival şi se alege nu un proces. împrumutând un cal spre a merge filare la viară, socoate că n-ar. strica cu această ocazie şi câteva exereijii de călărie? cade şi se alege cu capul spart Membru avSocietăţii Deendiştilor, d dă un celor & ydint.ro. colegi, cure au meritat ca şi dânsul titlul de eProtnotori" ai operei; Se exercită, liiind atitudini de stahic în faţa sclavului său. Întrecându-se din are şi din lance, cu pedagogul copiilor îi dă lecţii ca un oi întippătOT.

— În localurile de băi îşi rol roteşte şoldurile, răţbindu-se împrejuri pentru că sad vadă toţi; tare educaţie. Când vine la corurile de dans femeieşti, încearcă: să imite paşii lor. lălăind singur bătăile tactului.

„Xxviii.

BÂRFI TO RUL

Bârfirea este o pornire rea a sufletului arătată prin vorbe. Şi iată cam cum se arată bârfitorul

ŢI întrebi, bunăoară: „Ce zice de T în are – Wh răspunde el, atunci /o luăm de la capăt, ca istoricii. Am să încep deci din cupnt locului cu familia lui. Tatăl sau era la început Sosind; În uaste a devenit Sofist rar: în regiei rele civile a ajuns Sossdcinos, Dar mama? Nici mai mult, nici

mai puţin decât cucoană mare din Traci a. O cheiainit, săraca, Krinokorako, căci aşa se chiatna cucoanele de neam mare în ţara aceea. Iar acesta, de care mă întrebi, ce poate fi oare decât fiul vrednic de astfel de părinţi? Un rău, numai hun de pus în şstreang! Şi dacă-l întrebi: „Dar femeile acestea din câtă de alăturea – „Cum. tu nu ştii nimic? Atunci stăi $5 spun ce ştiu cu şi începe: „Ticăloasele acestea înşfacă până şi trecătorii de pe stradă. E o casă în care, putdai-le. tse ridică sus de toi şi să nu crtr/i că-i aşa, o vorbă oală: se tia de oameni ea şi că ielele pe toate ftirifoile. Nişte puite, în toată putercă puvâtttului! Bate numai la poarta din dos ţ-i vezi cum vin singure îndată să deschidă f* Dacă le aude scărind un cuvâyil sau de altul, repede vine tu-l completei… Omul acesta mi poate fi nimănui mai urât decât mie: uită-te numai la dânsul şi-ţi trece de toate! Cât despre ticăloşia lui, nici că mai are pereche! Închipuieşteţit că femeia lui i-a adui o zestre mare de nu ştiu câţi tulanfi şi i-a utai dit-i tiu fiţi pe dea Mjrprtu el nxvt du decât trei băniiji pe zi peiitru hriană şi ttu-i dă unc să frica decât numai bai rţici în toiul lui Decembrie

Ai fost înţi n societnte şi la un moment ai plecat; nici n-ai apucat a ieşi bine şi el te-a şi luat în primire în lipsă. Dar dacă a apucat a da drumul gurii, să ştii că tot neamul tău este depanat şi scărmănat pe rând* De altfel de gura lui nu scapă nici prietenii şi nici rudele – ba nici chiar morţii din morminte! Numai că aceasta, se cheamă la dansul sinceritate, democratic, independentă! Şi nici că există la dânsul plăcere to ai mare de Cât asta.

Şi iară cum mâncăriinon gurii rele duce prostia omenească până ia ieşirea din fire.

XXIX.

PRIETENUL RĂILOR

Simpatia pentru cei răi nu este decât atracţia rău-Ini. Şi iată modul de prezentare al prietenultti celor ral. „Dacă

există indivizi osândiţi pentru crime şi scoşi din rândul oamenilor de treabă, el tocmai dintre aceştia îţi (ace societatea lui, căutând ca prin intrarea la şcoala lor să ajungă mai de temut în lume. Vine vorba de nu om cinstit? „Cinstea nu există în natură, susţine el; oamenii suni doar toţi tot una şi este o gogomănie fără margini, să vorbeşti în lumea asta de „un am cinstit”! în realitate, strigă el omul rău nu este decât un otm liber, care da cu piciorul aşa numitei morale de toate zilele. Şi dacă pluteşte asupra cuiva vreo bănuiala de acestea, e de părere, că chiar dacă, pe ici, pe colo ar fi caic ceva adevărat, el are pentru întreg cazul acesta rezervele lui „Este vorba doar de un băiat isteţ, bun camarad şi care ştie să se descurce şi asigură, că drept vorbind, el n-a întâlnit încă în viaţa lui un om mai de nădejde. Are un ticălos de dat scamă în faţa unei adunări, sau de aparat în faa unui tribunal? De la început el este de partea lui, şi cu tot sufletul: „Mă rog, ce judecăm noi aici, omul sau fapta? Dar ce este oare omul acesta, decât câinele credincios al Poporului? El stă doar de strajă, cu credinţă, pentru a-l apăra de cei ral. Şi cine va mai înfrunta oare ura pentru binele general, dacă noi călcăm în picioare un astfel de om?” Şi astfel d devine patronul legal a tot ce este lepădătură streină; $ tot el e apărătorul tuturor faptelor rele; iar, dacă mai vine şi vremea să fie el singur judecător, te uimeşte cu răutatea otrăvită ce o pune în acuzarea reciprocă dintre cei ce le judecă.

Într-un cuvânt drofiustea răilor aduce după >inc inţfaptuirea răului; peutrucă, bine 2 ile proverbul, că răul la rău frage! r; / î;

XXX... /; /

AVARUL

Avariţia este urmărirea cu orice prra câştigului, oricât de murdar. Şi iată cam cura se înfăţişează avarul.

Te pofteşte la masă, dar ta lasă fără pâine. Nu apucă un strein a trage inră bine la casa lui şi el îi sioarce un

îraprumut. Dacă are de împărţit carnea de pe urma unui sacrificiu, el este de părere, că cine împarte arc parte la dubla parte, pe care o şi dă la o parte. Dacă are vin de vândut, întâi îl amesteca cu npa, chior pentru prietenii săi. Ca să vie cu familia la teatru, aşteaptă până când Direcţia acorda intrarea gratuita). Dacă ia parte la vreo. solie în streinătate, el lasă acasă-indemnitatea de călătorie acordata de Stat şi urăieşte apoi din: „un-Iprumuturi de la colegi Dacă arc cu dânsul un sday. îl omoară pe drum, cu încărcătura peste puterile lui; iar cu hrana, sub nevoile lui. Din darurile primite în cursul soliei, el cere partea lui, ca s-o vândă. La bac striga la sclavul, care îl freacă: „Dar ce, untdelemn rânced meaciiici mic, lâlliarule?” Şi dintr-o mişcare se şi face stăpân pe al vecinului. Au găsit servitorii lui nişte bucăţele de aramă pe drum: cerc şi el partea lui, >Dacă-i pleaşcu, pleaşcă să fie, pentru toţi!” strigă evDându-ţi haina la spălat, împrumută alta de la un prieten, care moare alergând până sfo mai poată scoate înapoi. Şi câte altele ca acestea! Tirana la qi săi o împarte el singur cu oca phidonionă, cu huidui bombat înăuntru şi rasa amarnic, ca să nu întreacă un fir măcar deasupra. Dacă i se pare că un prieten a cumpărat un lucru ieftin, e în storc să i-l ia cu Itapca şi să-l vândă 4 cu câştig. Achitând o datorie de 30 Mine (3.000 drahme) el cere o reducere de 4 drahme! Dacă din cauza de Boală i-au lipsit cumva copiii de la şcoală, el reduce din plata! nvăătorului partea cuvenită; iar în Februarie şi Martie, fiind multe sărbători, el nici nu-i mai trimite la şcoală, scăpând astfel de toată plata datorită. Dacă unul din sclavii săi, învoit a lucra pe Io alţii, îi aduce datoria cuvenită în bani de aramă, el pretinde şi diferenţa de curs la valuta în aur, pe deasupra. Şi tot uşa în socotelile cu administratorul proprietăţi sale. Dacă primeşte la masă pe membrii fratriei sale, el cerc şi partea de carne pentru casa lui; şi dacă tot au mai rămas încă pe masă câteva sfârcuri, supte şi

mozolite, el le numără exact şi le trece pe o lista, ca nu cumva să piară în gura sclavilor. Dacă călătoreşte cu nişte prieteni, pune îndată stăpânire pe sclavii lor, iar pe al său îl trimite la câştig, pe care însă nu-l pune la casa comuna. Dacă a avut loc în casa lui un banchet cu plattftd pune în socoteală cele mai mici lucruri: lemnele, lintea, oţetul, sarea, untdelemnul pentru opaiţ» Dacă un prieten îşi mărită fata, el piere îndată din localitate, cu câteva adie înainte de nunta, scăpând astfel de darul obişnuit De la prieteni împrumuta regulat lucruri de acelca* ce nu numai că-ţi vine greu a le mai cere; dar parca ţi-i groază a le mai primi înapoi